Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

R

urn:nbn:de:bsz:31-106862

Visual Library

Queſtor res congregās ma
ximas rephenſus ab Epo
eo ꝙ dictū fuerat ſibi ꝙ
ſeminaret errores· Tūc q̄
ſtor. Dñe non credēdum eſt omni
ſpiritui ſed audiatis me. et ſi non
facio abſq errore ꝙ vos ponetis
denarium in queſta mea incarce
rate me ſtatim· Qd ↄſentiens· dū
veniſſent ad ecclīam q̄ſtor vnum
ſmonem quē ſciebat de fide op
time ꝓtulit. ⁊ i fine ſubiūxit· Hec
fides ꝓ qua dñs noſter Xps pmit
teret ſe occidi ⁊ mēbratim derrū
cari. ⁊ vt melius credatis hic in p̄
ſentia via ponat denarium i mar
ſubio meo. ne igitur ppls dubita
ret in fide coactus fuit donare de
nariū. ¶ Item ad idem· Fuerūt
duo q̄ſtores attendentes ꝙ ꝓpter
diffamatōnem cuiuſdā mulieris
nihil poterāt lucrari i terra· eme
runt gallum albū ⁊ excecatū po
ſuerūt in ſacco· Cūq fuiſſent ho
ſpitati in domo cuiuſdam ſimpli
cis hois· ⁊ rogātes eū vt vendēt
eis vnū gallum quē domi hēbat·
ille fecit libēter· Et dū loco illius
portatum occidiſſent ⁊ poſuiſſent
ad ignem· dū nox eēt cū gallinis
emptum poſuerūt· ⁊ cū dum i no
cte cantaret mirati ⁊ in craſtinū
q̄ſtores ꝓ miraculo retulerunt. ⁊
cum hoſpes affirmaret hoc eē ve
rum maximas pecuias ↄgregaue
rūt· ¶ Item ad idem· Legitur i
ſpeculo exemplorū. Q, dū quidā q̄
ſtor nihil pficeret in vna ꝑrochia
ſurgens mane flendo in porta ec
cleſie ſtetit· Et dū requirētur cau
ſa fletus ait· Hodie mane occurrit
mihi demon ⁊ luctādo mecū· dū
nollet me dimittē reqſiuit vt ali
quid ſibi darē. Cūq petiuiſſē q̄d
vellet dixit· da mihi vel ppl'm cui
p̄dicabis hodie· vel illud qd da
bunt tibi. ⁊ qꝛ in electōne mea ſic
eligere hoc vel illud· ⁊ qꝛ dubito
ꝙ queſta erit ita parua ploro ⁊ ti
meo ꝙ diabolus rapiat vos oēs

De Rapina.

Rapina multa mala indu
cit in nobis. ¶ Primo eſt
pauperū deſtructiua· Le
gitur in libro de ſeptē donis ſpi.
Q, quedā mulier venit ad q̄ndā
monachum album cū filijs ſuis q̄
iniuſte exhēditare eā volebat di
cens· domine ex quo i ſeptimana
comeditis carnes animaliū mor
tuorum nūc deuoretis me ⁊ filios
meos. ¶ Secūdo eſt penarū ac
cumulatiua. Refert Petrus dami
anus· ꝙ in theuthoia fuit comes
bone fame. Qui poſt mortē appa
rens cuidam religioſo. ⁊ ſtabat i
ſummitate cuiuſdam ſcale ignee·
in cuius pede erat vnus ſuppmus ia
cens· ⁊ in quolibꝫ gradu erāt mul
ti. Cūq ille requirēt q̄d ſignifi
caret illa ſcala· Reſpōdit ꝙ fue
rat rapina facta ab illo qui fuēat
quodāmodo iniciū ſui generis. et
qꝛ nullus reſtituerat nec de hoc

curabat audire veritatē. idcirco omēs ſucceſſores fuerant damnati et pene omnium aliorum congregabuntur in eo qui fuerat cauſa. quia ego vero fui vltimus. ideo ſedeo in ſuperiori gradu. ne igitur pena accreſcat mihi rogo vt dicas heredi meo vt reſtituat. ¶ Tercio eſt excecatiua. Legitur in Speculo exemplorum. Q. laborante quodam principe in extremis. venit ad eum ſapiens ſacerdos inquiens illi. audiui quod multos innocentes dānaſtis. multas viduas et paupres ſpoliaſtis. et iudicia iuſta peruertiſtis. et ideo oportet vos de omnibus confiteri. Quo audito princeps reſpondit. Ego habui miſtros meos videant ipſi quod fecerint. Cui ſacerdos. Sicut meruiſtis per bonos miſtros ſi habuiſſetis. ita poteſtis per malos miſtros quibus poteſtatem veſtram commiſiſtis. Tunc princeps tanquam ſapiens omēs miſtros vocari fecit eoſque confiteri omnia peccata que fecerant ex poteſtate accepta illi ſapienti. Quo facto dixit princeps ſacerdoti. Nō ſcis omnia opera mea mala. da mihi penitentiam de omnibus que iſti confeſſi ſunt. attendant qui homines ſuos grauant mediantibus iudicijs et baiulis.

De Religioſo bono.

Religioſus bonus debet habere condiciones ſequentes ¶ Primo debet eſſe miſericors Legitur in Speculo exemplorum Q. cuidam religioſo offerentur munera in ſextis ferijs dicebat ſeruitori. recipiunt ne alij. et quando dicebat quod non. dicebat nolo eſſe ſingularis. quando dicebatur quod ſic reſpondebat. nolo quod caritas diſpliceatur in me. Cum autem ſemel pictātia de anguillis daretur ſibi et ſeruitor prohiberet ei eo quod haberet quartanā reſpondit ſcio quod recuperabo quartanam. ſed neſcio quando recuperarem anguillas. ¶ Secundo debet eſſe deuotus. Legitur quod dum quidā religioſus totam vitam ſuā expenderet vel in oratione. vel in ſcriptura librorum beati Auguſtini. ſemel moleſtatus quia nihil intelligebat de illis. apparuit ei beatus Auguſtinus. dicens. miſſus ſum a deo vt illuminē intellectum tuū quantum ad libros meos. Et dans ſibi intellectum omnium bonorum ſuorum. iſte mirabili modo profecit in Eccleſia dei. ¶ Tercio debet eſſe diſciplinabilis. Legitur in Speculo exemplorum Q. cū quidam re-

ligioſi petiuiſſent a ſuꝑiori ſuo re
ctorem⸱⁊ ille miſiſſet eis vnū de
uotum ſed remiſſū poſt paululū
eum cōtemnens eum remiſerunt
ſine hōre⸱Cūq; poſtulaſſent aliū
⁊ fuiſſ; eis datus vnus rigidꝰ⸱Pꝰ
paululū eum ſuſtinere nō potue⸗
runt⸱ſed petebant aliū⸱ Tunc re⸗
ſpondit eis ſuꝑmus p̄latus⸱ Miſ⸗
ſus eſt ſpūſſanctus in duplici ſpē
in ſpecie ignis⸱ ⁊ in ſpē columbe⸱
miſi vobis ſimplicē in ſpē colūbe
miſi vobis in ſpecie ignis⸱ ⁊ quia
neutrum acceptaſtis⸱Exquo vidi
vos indiſciplinabiles video ꝙ de
monem in rectorem elegiſtis ⸱q̄re
de vobis non curo ¶ Quarto de
bet eſſe diſcretus⸱ Legitur ī ſpe⸗
culo exemplorū Q, fuerunt duo
religioſi⸱quorum vnus diuine ſa⸗
pientie in ſuis orōnibus nihil in
ſpeciali petendo⸱ Alter vero op⸗
poſitum faciebat⸱ Cum autem ſit
de hoc collocutōnem haberēt vo
lentes experiri quis diſcretiꝰ pe⸗
teret cum quibus p̄eſſet in q̄dam
gracia⸱Vnus petebat pluuiā ſe⸗
renitatē frigus vel calorē ſcd̄m
ꝙ iudicabat expediens terris ſi⸗
bi commiſſis⸱alter vero qui nihil
petebat in ſpeciali totum dimiſit
diſpoſitiōi diuine⸱Cum autē ve
niſſent meſſes terre illius qui in
ſpeciali petebat fuerunt omnino
ſteriles⸱ ſed terre alterius copio⸗
ſiſſime abundantes⸱Et tunc ꝯgnī
ta eſt ꝙ ille qui cōmittebat ſe di
uine ſapientie erat diſtrictior⸱

¶ Item ad idem⸱ Fuit quidam
Pariſius religioſus qui vadēs ad
forum lucium piſcem emit⸱ſexagi
ta turon̄⸱quem diſpenſator regis
refutauerat propter kariſtiā⸱Cū
hoc fuiſſ; dictum Regi⸱⁊ vocato
eo eum rex reprehenderet⸱ Re⸗
ſpondit religioſus⸱ Domine hoc
bene ducenti religioſi de diuer⸗
ſis terris ⁊ quilibꝫ tradidit mihi
pecuniam vt pictantiam emerē
ſibi⸱empto ergo lucio cuilibꝫ non
ſtat pictantia niſi duos denarios
Tunc attendens ad eius diſcreti
onem commendauit eum⸱ Qui
to debet eſſe ſobrius ⸱Legitur in
Speculo exemplorum⸱ꝙ fuit qui
dam religioſus qui factus ſuitor
illorum qui comedebant carnes
in domo infirmorum⸱in quodā ca
pitulo generali illorum dum ad⸗
miniſtraſſet diuerſa fercula⸱i ad⸗
miniſtratōne cuilibꝫ ferculi dice
bat⸱comedatis hoc quia nihil eſt
aliud⸱ Cum autem de primis fer⸗
culis ſe repleuiſſent⸱⁊ de vltimis
delicatiſſimis guſtare nō poſſent
conuocato ſeruitore vt de mēda⸗
cio puniretur⸱Tunc iſte⸱vere dixi⸱
ſed non intellexiſtis⸱ Vos vultis
habere optimas veſtes⸱ optimas
equituras⸱optima cibaria⸱⁊ quia
deus dat vobis iſta reſtituit vo⸗
bis mercedem in vita preſenti⸱q̄⸗
re poſt hanc vitā nihil aliud ha⸗
bebitis⸱ ¶ Item ad idem⸱ Legitᵘʳ
in Specło exemplorum ꝙ miles

quidam obuiãs cuidã monacho
reuertenti de capitulo ſuo inter-
rogauit quale capl'm fuiſſet. Qui
cum reſpondiſſ3 malu3· iterꝛogat
quare· Cui monach9. Conſueuim9
habere quinq3 fercula mõ nõ ha
buim9 niſi quattuoꝛ· Tũc miles tu
viliſſime guloſe mihi ſufficit vnũ
ſed in veritate ego reſtituam tibi
quintũ· ꝛ auferens equũ verbera
uit eũ egregie· ꝛ tandẽ in luto ꝓ-
iecit· ¶ Sexto deb3 eſſe humilis
Legitur in Specko exemploꝝ. Q3
cum quidam religioſi veniſſẽt ad
regem Frantie ꝓ elemoſina petẽ
da· ꝛ ipi haberẽt tunicas cũ ma-
nicis ſtrictis ꝛ ſotulares curioſos
ꝛ nimis ſtrictos· dum ampli9 ſua3
pauptatem exponerent regi. Re
ſpondit rex· bene videtur ꝙ ſitis
pauꝑes· eo ꝙ paru3 de panno ha
buiſtis ad laxandũ manicas· ꝛ pa
rum de coꝛeo ad laxandu3 ſotula-
res. Item ad idem· Legitur in
Specko exemploꝝ ꝙ cu3 beatus
Bern· pr̄em ſuum ad oꝛdinẽ rece-
piſſet· ꝛ heſitaret quõ eum vocare
an pr̄em vel filium· ait pr̄ cũ hu-
militate· Tu vocabis me frẽ3 muſar
dum q̄ſoy venguẽ cantart Sep
timo deb3 eſſe obediens. Refert
Ceſ· Q3 dum quida3 abbas preci-
peret moãcho indigẽti vt carnes
comedẽt ꝛ ille nimis ꝑtinax a do
ꝑcuſſus ꝓpter inobedientiã in ra-
biem verſus ad agros curꝛebat
ꝛ carnes canum ꝛ alioꝝ moꝛtuoꝝ
auidiſſime comedebat Octauo
non deb3 ad ꝑentes multu3 affici
Refert Gregoꝛ· ꝙ dum quidam
religioſus ↄtra voluntatẽ maioꝛiſ
acceſſiſſet ad viſitãdum ſuos pa-
rentes. dum reuerſus fuiſſet moꝛ-
tuus terꝛa nullo mõ volebat coꝛ-
pus eius recipe. Cũ aũt abſolutuſ
fuiſſ3 ab illa tranſgreſſione. et ibi
poꝛtatũ coꝛp9 xp̄i ſtati eũ recepit

De Reſtitutõne·

Reſtitutio deb3 eſſe certa·
Legitur in Specko exem
ploꝝ Q3 fuit quidam mi-
les q̄ui habens guerꝛam cũ alio
cepit eum. vnde ꝓ certa redemp-
tione vnam q̄ntitatem pecũie pe
tijt. Qd alius concedens ꝛ iurãs
ad amicos ſuos receſſit. vt pꝛocu-
rata pecunia tempe aſſignato ve
niret· Dum aũt per terꝛam iſtius
militis quidam abbas diues trã-
ſiret cepit eum miles· ꝛ eo ſpolia
to ait· De9 erat mihi fideiuſſoꝛ ꝓ
quodam captiuo. ꝛ quia vos eſtis
de familia ſua vos ſoluetis mihi
Cunq3 veniſſet ali9 miles tempe
aſſignato cum pecunia. Reſpon-
dit iſte· Fideiuſſoꝛ tuus ſoluit mi-
hi· tolle iſtam ꝛ ſit tua·

De Sacerdote·